

На відміну від «кімнати-сховища», підземне сховище забере значну частину будинку, яку міг займати паркінг. У нього складніше (довше) потрапити, і таке сховище буде загальним. І важливо те, що у разі руйнування будинку є ризик утворення завалів, що може призвести до значного ускладнення евакуації, за умови, якщо сховище зберегло свою цілісність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шевченко Л.С., Слободяник О.О. Особливості формування житлового простору типу co-housing. *Сучасні проблеми містобудування. Перспективи та пріоритети розвитку*: зб.тез доп. учасн. Всеукр.наук.-практ. інтернет-конф. мол.учених та студентів. Луцьк, 2021. 172 с.

2. Що таке мамادی і мамаки? Досвід Ізраїлю з будівництва безпечного житла. 2024. URL: <https://evacuation.city/articles/216253/scho-take-mamadi>

Шевченко А.В.,

аспірант кафедри містобудування та архітектури Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЗАСОБИ ГУМАНІЗАЦІЇ ЖИТТЄВОГО СЕРЕДОВИЩА ШЛЯХОМ ЙОГО АДАПТАЦІЇ ДО СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Відмінною рисою нашого часу є більша динамічність життя суспільства, пов'язана з високими темпами розвитку нових технологій, розширенням сфери діяльності людей, посиленням міграції, рухливості населення, змінами соціального життя тощо. На думку соціологів, структура суспільства остаточно не сформувалася і перебуває в дуже складній динаміці, спостерігається нечіткість і розпливчастість соціальних кордонів, рухливість вертикального зрізу суспільства, коли людина під впливом різних факторів може змінити свій

соціальний статус у різні періоди життя. Спостерігається збільшення кількості нестандартних видів домогосподарств, «цивільних сімей», однаків, різноманітних груп молодих людей, що спільно орендують житло, людей, що здають частину свого житла в оренду. До вищевказаних проблем додаються і ті, які пов'язані з техногенними катастрофами, екологічними питаннями, проблемами безпритульних людей, наслідками бойових дій тощо.

Рішенням проблеми може стати застосування гнучких об'ємно-просторових житлових структур, що адаптуються в часі й просторі. А також розробка прийомів і засобів, що надають можливість мешканцеві облаштувати власне житло, поетапно розширювати й трансформувати його залежно до змін у способі життя, складу сім'ї або внесення нових функцій у житловий простір. Здатність самостійно моделювати власний житловий простір відповідно до потреб, поточних ситуацій тощо.

Аналіз сучасного світового досвіду проектування житла, що адаптується, дозволив визначити основні засоби та конкретні прийоми, які можна задіяти для його адаптації:

- *функціонально-технологічне переобладнання* – зміна планування в рамках наявних площ, заміна і прокладання нових інженерних мереж, перенесення вертикальних комунікацій, перегородок тощо за рахунок застосування каркасної системи несучих конструкцій. У структурі житла такі зміни пов'язані зі зміною функції житлового простору і можуть бути спричинені збільшенням сім'ї, переміною способу життя, появою нових потреб, зміною мешканця житла або призначення будівлі;

- *можливості просторового розширення й розвитку* – зміни розмірів і площі житла, викликані зростанням сім'ї або появою нових потреб у робочому місці в оселі тощо. Одним із засобів розширення простору є закладені в проєкті будівлі і його ділянки надлишкові можливості. Це – раціональні резерви простору по висоті і площі, запаси конструктивної міцності, елементи кріплення додаткових конструкцій, резерви інженерних систем. Розширення житла може

відбуватися шляхом настроювання або прилаштування до наявного обсягу додаткового. Однак для ефективного використання резерви (конструктивні, технологічні, просторові) необхідно інтегрувати в структуру існуючого об'єму, використовуючи принцип функціонального заміщення (наприклад, неопалювальна тераса або простір для паркування автомобіля можуть бути переобладнані в опалювальний простір з іншим функціональним призначенням);

- *можливості об'єднання або поділу житлових осередків*, які розкриваються в процесі експлуатації житла. Наприклад, дворівневе житло для однієї сім'ї згодом може стати житлом для декількох домогосподарств, які перебувають на різних рівнях. Для цього на етапі проєктування повинні бути передбачені автономні входи, підведення інженерних мереж і відповідне обладнання для передбачуваного у майбутньому поділу;

- *можливості просторової варіативності* – наявність спочатку безлічі варіантів використання житлового простору в межах одного і того ж планувального і технічного рішення, що дає змогу кожному мешканцеві персоналізувати свій житловий простір без додаткового переобладнання. Може здійснюватися за рахунок: функціональної універсальності статичної просторової конфігурації житлового осередку та окремих її просторів; оперативної трансформації простору (зміни конфігурації простору за рахунок повернення і переміщення елементів стін, підлоги, які в будь-який момент можна повернути до первісної позиції); багатофункціональності єдиного простору – інтеграції різноманітних функціональних процесів в єдиному недиференційованому просторі. Членування простору може здійснюватися як за рахунок елементів меблів, так і мобільних перегородок. Це дозволяє мешканцеві самому формувати особисту (або сімейну) функціональну програму житла. Багатофункціональність простору дозволяє поєднувати як житлові, так і нежитлові функції (житло-студія, житло-ательє, житло-офіс, житло-майстерня художника) [1].

Отже, потреба наукової розробки у формуванні адаптивного житлового середовища зумовлена недостатнім рівнем проробленості зазначених проблем у колі вітчизняних науковців; останніми викликами в Україні, пов'язаними з військовими діями; необхідністю винайдення прийомів, здатних сформувати сучасне адаптивне середовище як найбільш гнучке щодо сучасних потреб.

ЛІТЕРАТУРА

1. Yong Kai Kooi. Adaptability and Flexibility in Architecture Concepts & Theories Applied in Residential Architecture to Achieve Adaptability. 2024. URL: https://www.researchgate.net/publication/357866253_Adaptability_and_Flexibility_in_Architecture_Concepts_Theories_Applied_in_Residential_Architecture_to_Achieve_Adaptability

Савчак Н. С.,

кандидат технічних наук, доцент

Львівського національного університету природокористування

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ЗАМКНЕНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЛЮДИНУ

Розглядається середовище, яке в силу своїх неповторних форм і пластики об'єму безпосередньо впливає на людину, на її психічне, емоційне та естетичне сприйняття.

Виклад основного матеріалу. Вплив замкненого середовища є як позитивний, так і негативний. Середовище є відкрите, закрите, напівзакрите.

Наша планета Земля, з погляду космосу, є замкненим середовищем відносно інших планет Всесвіту. Розглядаючи енергетичні поля як середовище, яке оточує людину, можна впевнитись у його впливі на людину (як споживача цього поля). Простір не є щось готове, він формується певною взаємодією